

Wet op de vaste boekenprijs 2019-2023

Beschrijving van werkzaamheden en taakuitoefening

[Lees verder](#)

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Zelfevaluatie	3
1.2	Leeswijzer	3
2	Over het Commissariaat	4
2.1	Prioriteringsbeleid toezicht en handhaving Wvbp	4
2.2	Maatwerk en handhavingsinstrumenten	5
2.3	Een blik vooruit: Nieuwe toezichtaanpak en herindeling toezicht	6
2.4	Ontwikkelingen	6
3	Formele procedures	7
3.1	Handhavingsverzoek	7
3.2	Sanctiebeschikking I	7
3.3	Sanctiebeschikking II	7
4	Informele procedures	8
4.1	Telefonisch contact, e-mail of gesprek	8
4.2	Waarschuwingen	8
4.3	Normoverdragende gesprekken	9
5	Melden boekenprijzen bij het Commissariaat	10
5.1	Nieuwe website	10
6	Uitleg en voorlichting	11
6.1	Informatie op websites Commissariaat	11
6.2	Telefonisch spreekuur & publieksvragen via e-mail	11
7	De muziekguitgaven	12
8	Samenvattende conclusie	13
	Bijlagen	
1	Formele en informele procedures rondom de Wvbp	14
2	Webomgeving Vaste Prijzen boeken en muziekguitgaven	15

1 Inleiding

Het Commissariaat voor de Media (hierna: Commissariaat) houdt toezicht op de naleving van de Wet op de vaste boekenprijs (hierna: Wvbp) door uitgevers, importeurs en verkopers van boeken en muziekgaven. Als toezichthouder op de Wvbp draagt het Commissariaat bij aan het behoud van een breed en divers aanbod van boeken en muziekgaven. Dit aanbod is beschikbaar via een geografisch verspreid netwerk van boekhandels en muziekzaken, die een ruim en gevarieerd assortiment aanbieden.

De Wvbp is in 2005 in werking getreden. Sindsdien brengt de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: OCW) periodiek verslag uit over de doeltreffendheid en de effecten van de vaste boekenprijs in de praktijk.¹ Het laatste (derde) evaluatieverslag dateert uit 2020 en ziet op de periode 2013 t/m 2018. Voor de evaluaties van OCW verrichtte het Commissariaat steeds een zelfevaluatie van zijn toezicht op en zijn handhaving van de Wvbp. Die zelfevaluatie maakte vervolgens onderdeel uit van het evaluatieverslag van OCW.

Ook dit jaar (2024) verrichtte het Commissariaat een zelfevaluatie van zijn uitvoeringspraktijk ten aanzien van de Wvbp.

1.1 Zelfevaluatie

Het Commissariaat evalueerde zijn toezicht op en zijn handhaving van de vaste boekenprijs over de periode 2019 t/m 2023. De evaluatie bestaat uit deze beschrijving van werkzaamheden en taakuitoefening en uit een evaluatierapport, opgesteld door extern onderzoeksbureau Dialogic innovatie & interactie (hierna: Dialogic).

i. *Beschrijving van werkzaamheden en taakuitoefening*

Dit onderdeel van de evaluatie is opgenomen in dit document. Hiermee laat het Commissariaat zien welke werkzaamheden hij in de periode 2019–2023 verrichtte.

Daarmee wordt inzichtelijk op welke manier hij zijn toezicht op en zijn handhaving van de Wvbp heeft vormgegeven en ingezet.

ii. *Evaluatierapport Dialogic*

Verder voerde extern onderzoeksbureau Dialogic, op verzoek van het Commissariaat, gesprekken met diverse stakeholders in de boekenbranche. Dialogic ging met hen in gesprek over de voorlichting door het Commissariaat, het melden en raadplegen van prijzen via de website ‘devasteboekenprijs.nl’ en het toezicht en de handhaving van het Commissariaat. De gesprekken vonden plaats met onder andere de Koninklijke Boekverkopersbond, de Mediafederatie/Groep Algemene Uitgevers, de Vereniging van Zelfstandige Uitgevers en Centraal Boekhuis. Verkopers en uitgevers konden hun ervaringen aan deze organisaties doorgeven. De inbreng van de organisaties vormde voor Dialogic de basis voor het evaluatierapport dat het onderzoeksbureau hierover op 6 november 2024 opleverde.

Het Commissariaat stuurde dit document samen met het rapport van Dialogic aan OCW. Zo zal deze evaluatie onderdeel gaan uitmaken van de algemene periodieke evaluatie die het ministerie uitvoert naar de doeltreffendheid en de effecten van de vaste boekenprijs.

1.2 Leeswijzer

In dit document beschrijft het Commissariaat welke werkzaamheden hij in de periode 2019–2023 verrichtte met betrekking tot het toezicht op en de handhaving van de Wvbp. Dit doet het Commissariaat aan de hand van verschillende hoofdstukken. Dit document sluit af met een korte samenvatting.

¹ Op basis van artikel 30 van de Wvbp.

2 Over het Commissariaat

Het Commissariaat is sinds de inwerkingtreding van de Wvbp verantwoordelijk voor het toezicht hierop en de handhaving hiervan.

Gedurende de evaluatieperiode, in 2021, vond een organisatorische verandering plaats die invloed had op de plek waar het toezicht op de Wvbp binnen de organisatie was ondergebracht. Aanvankelijk was dit toezicht ondergebracht bij de afdeling Onderzoek & Toegang van het Commissariaat. Door de verandering is deze afdeling opgesplitst in een afdeling Onderzoek & Beleidsadvies, een afdeling Markttoegang en een afdeling Toezicht. Als gevolg hiervan is het **toezicht** op de Wvbp in 2021 overgedragen aan de afdeling Toezicht van het Commissariaat. De **handhaving** van de Wvbp is steeds bij de handhavingsafdeling van het Commissariaat gebleven. Daarvoor geldt enkel dat de naam van die afdeling in de evaluatieperiode is gewijzigd (van Juridische Zaken & Handhaving naar Handhaving & Bezwaar).

2.1 Prioriteringsbeleid toezicht en handhaving Wvbp

Voor zijn taakuitvoering hanteert het Commissariaat met betrekking tot de Wvbp zijn prioriteringsbeleid. Dit beleid heeft het Commissariaat opgesteld in 2014 en hij bedient zich tot op heden hiervan. Het Commissariaat richtte zijn toezicht op en handhaving van de Wvbp in de periode van 2019-2023 voornamelijk in op basis van meldingen en signalen van betrokkenen uit de boekenbranche. Dit doet het Commissariaat op basis van zijn prioriteringsbeleid toezicht en handhaving Wvbp.² Deze aanpak sluit aan bij de intenties van de indieners van het wetsvoorstel van de Wvbp. Tijdens de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel is namelijk aangegeven dat het toezicht zich waarschijnlijk zou beperken tot gemelde mogelijke schendingen van de vaste prijs.

Bij het behandelen van meldingen en signalen past het Commissariaat sinds 2014 het prioriteringsbeleid toe. Het Commissariaat ontvangt elk jaar veel meldingen en signalen over mogelijke overtredingen van de Wvbp en beschikt niet over de middelen om elke melding of elk signaal afzonderlijk te onderzoeken. Het Commissariaat maakt daarom aan de hand van het prioriteringsbeleid keuzes welke hij oppakt en behandelt.

Om vast te stellen **of aan een melding of een signaal prioriteit moet worden gegeven** zijn er enkele factoren van belang.

Het Commissariaat betreft hierbij de volgende factoren: de mate van het *concurrentieverstorende effect*, hoe *ernstig de mogelijke overtreding is* en wat het *maatschappelijke gevolg is*. Verder kijkt het Commissariaat of zijn optreden *doelmatig of doeltreffend* kan zijn en of de betreffende overtreding binnen de bekendgemaakte *aandachtspunten* van het Commissariaat valt. Deze factoren worden hieronder kort toegelicht.

Concurrentieverstorend effect

Met het systeem van de Wvbp wordt beoogd dat een breed en divers aanbod van met name boeken in het Nederlands en het Fries beschikbaar kan zijn via een geografisch ruim gespreid net van boekhandels en muziekhandels met een groot en gevarieerd assortiment. Het middel daartoe is de vaste boekenprijs, waarmee concurrentie op prijs in de boekenbranche wordt tegengegaan. Bij een mogelijke overtreding van de Wvbp is dus van primair belang in welke mate de concurrentie wordt verstoord. Hoe groot is de 'schade' aan de verhoudingen tussen boekverkopers, uitgevers en importeurs door de overtreding?

Heeft de mogelijke overtreding een sterk concurrentieverstorend effect dan verhoogt dit de prioriteit van de melding. Een verhoogde prioriteit kan leiden tot het starten van een onderzoek naar de melding.

Ernst overtreding

Voor een antwoord op de vraag hoe ernstig een overtreding is, kijkt het Commissariaat naar de Beleidsregel bestuurlijke boetes vaste boekenprijs 2019.³ Hierin kijkt het Commissariaat in welke mate de overtreding heeft geleid tot een schending van de doelen van de Wvbp. Zo kijkt het Commissariaat naar de mate waarin de concurrentie is verstoord, het aantal boeken waarop de overtreding betrekking heeft, het aantal vestigingen waarin de overtreding plaatsvindt en de duur van de overtreding.

² [Prioriteringsbeleid toezicht en handhaving Wet op de vaste boekenprijs](#)

³ De [Beleidsregels](#) bestuurlijke boetes vaste boekenprijs 2019 zijn op 26 november 2019 door het Commissariaat opgesteld en op 5 december 2019 gepubliceerd.

Maatschappelijk gevolg

De Wvbp beoogt te bevorderen dat een zo breed mogelijk assortiment op zoveel mogelijk plaatsen tegelijk beschikbaar is voor eindafnemers. Om het maatschappelijk gevolg in kaart te brengen, gaat het Commissariaat daarom ook na of de mogelijke overtreding de eindafnemer direct of indirect in zijn of haar belang raakt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een beperking van keuzemogelijkheden van het aantal titels en het aantal verkooppunten.

Doelmatig en doeltreffend

Voor het antwoord op de vraag of een onderzoek van het Commissariaat doelmatig en doeltreffend kan zijn, kijkt het Commissariaat in de eerste plaats of er andere geschikte routes zijn voor de klager om het probleem op te lossen. Zo kan het zijn dat de klager het probleem zelf kan oplossen, wat tot een sneller resultaat kan leiden. Het Commissariaat verkent ook of het waarschijnlijk is dat hij na uitgebreid onderzoek een overtreding kan vaststellen. Indien op basis van onderzoek een overtreding zou kunnen worden vastgesteld, beoordeelt het Commissariaat of die mogelijke overtreding definitief zou kunnen worden beëindigd.

Aandachtspunten

Het Commissariaat stelt aandachtspunten op die richting geven aan de toezicht- en handhavingspraktijk van het Commissariaat. Tevens geven de aandachtspunten inzicht in de keuzes die het Commissariaat maakt met betrekking tot de inzet van mensen en middelen die hem ter beschikking staan. Een belangrijk aandachtsgebied voor het Commissariaat blijft het concurrentieverstorend effect van de overtreding.

2.2 Maatwerk en handhavingsinstrumenten

Naast het prioriteringsbeleid past het Commissariaat toezicht op maat toe. Uit de ervaringen van de afgelopen jaren blijkt dat toezicht en handhaving effectiever zijn wanneer maatwerk wordt geleverd. Bij elke situatie kiest het Commissariaat uit zijn diverse toezicht- en handhavingsinstrumenten het meest geschikte instrument om naleving van de Wvbp te bevorderen. Daarbij hecht het Commissariaat veel belang aan snel (maar zorgvuldig) opereren, oftewel een snelle inzet van instrumenten. Hierdoor worden eventuele

oneerlijke praktijken onmiddellijk tegengehouden en kan de branche goed functioneren.

Bij de handhaving van de Wvbp heeft het Commissariaat verschillende instrumenten tot zijn beschikking. Zo worden er relatief veel toezichtinstrumenten ingezet om overtredingen spoedig te beëindigen. Het is gebleken dat het veelal effectief is om met een vermoedelijke overtreder na ontvangst van een signaal telefonisch of per schrift contact op te nemen, hem te wijzen op het signaal en te vragen om directe aanpassing van bijvoorbeeld de verkoopprijs. Maar er bestaan ook ingrijpendere handhavingsinstrumenten, met een last onder dwangsom en een bestuurlijke boete kan het Commissariaat optreden tegen (dreigende) overtredingen. Dit zijn formele handhavingsinstrumenten. Naast deze formele bevoegdheden kan het Commissariaat ook informele maatregelen treffen, zoals een (norm)informerend gesprek of een (schriftelijke) waarschuwing. Het verschil in impact van deze instrumenten kan aanzienlijk zijn. Daarom wordt bij elke situatie zorgvuldig afgewogen welke aanpak het meest geschikt is om naleving van de Wvbp te waarborgen. Per overtreding bekijkt het Commissariaat welk handhavingsinstrument het meest effectief gaat zijn om de overtreding te beëindigen. En als dit niet meer mogelijk is, met welk instrument herhaling wordt voorkomen. Hierbij betreft het Commissariaat de houding en het gedrag van de overtreder, de ernst en de duur van de overtreding, de mate van verwijtbaarheid, of er sprake is van recidive, de getroffen maatregelen om overtreding te voorkomen en of de overtreder uit eigen beweging de overtreding heeft beëindigd. Hierbij hanteert het Commissariaat het principe: *zacht waar mogelijk, hard waar nodig*. Op deze manier gaf het Commissariaat in de evaluatieperiode uiting aan zijn handhavend optreden. In 2024 zijn deze factoren officieel gepubliceerd op de website van het Commissariaat in zijn handhavingsbeleid.⁴

In het geval een bestuurlijke boete wordt opgelegd gebruikt het Commissariaat de Beleidsregels bestuurlijke boetes vaste boekenprijs 2019 om de hoogte hiervan te bepalen. Deze Beleidsregels bestuurlijke boetes vaste boekenprijs 2019 verving in de evaluatieperiode de Beleidslijn sanctiemaatregelen vaste boekenprijs 2011. Deze Beleidsregels uit 2019 zijn gebaseerd op het rechtszekerheids- en gelijkheidsbeginsel en bieden inzicht in de criteria die worden gehanteerd bij het bepalen van de hoogte van de boete die volgt na overtreding van de Wvbp.

Met de Beleidsregels werd de beleidslijn uit 2011 op een aantal punten geactualiseerd. Zo ging de beleidslijn uit 2011 uit van bandbreedtes voor de berekening van de hoogte van een bestuurlijke boete in het concrete geval. De Beleidsregels

⁴ [Handhavingsbeleid Commissariaat voor de Media](#)

bestuurlijke boetes 2019 gaat uit van een basisboete die afhankelijk is van de zwaarte van de overtreding en de categorie waarin het overtreden artikel valt.

Het uiteindelijke doel van het Commissariaat is natuurlijk niet de inzet van handhavingsinstrumenten, maar dat uitgevers, importeurs en verkopers van boeken en muziekuitgaven de normen van de Wvbp volledig eigen maken. Om dit te realiseren, wil het Commissariaat zich blijven richten op voorlichting en bewustwording over de Wvbp. Ook verstrekt het Commissariaat informatie aan belanghebbenden via telefonische gesprekken en/of door middel van contact via de mail. Hierdoor kan de boekenbranche, en met name nieuwkomers binnen deze sector, beter geïnformeerd en zelfredzamer worden. Ook wordt op deze manier geprobeerd om overtredingen zoveel mogelijk te voorkomen. Hierover staat meer in hoofdstuk 6 van dit document.

2.3 Een blik vooruit: Nieuwe toezichtaanpak en herindeling toezicht

In 2024 presenteerde het Commissariaat zijn nieuwe toezichtaanpak. Het Commissariaat zet in op probleemgericht, risicogestuurd, proactief en systeemgericht toezicht. Probleemgericht betekent dat het Commissariaat zich richt op onderwerpen die verband houden met de te realiseren publieke doelen die voortvloeien uit zijn mandaat. De publieke doelen die voortvloeien uit de Wvbp zijn culturele diversiteit, toegang tot informatie, kwaliteit van het boekenaanbod en behoud van boekhandels. Het Commissariaat richt zijn toezicht zo in dat deze publieke doelen niet in het gedrang komen. Hiertoe blijft hij zich bedienen van zijn prioriteringsbeleid, maar aan de hand van de toezichtaanpak werkt het Commissariaat aan het verhogen van de efficiëntie en effectiviteit van het toezicht op de Wvbp. Verder heeft er in 2024 een herindeling plaatsgevonden binnen de afdeling toezicht van het Commissariaat waarbij het toezicht op de Wvbp is ondergebracht bij één van de vier subteams. Dit subteam focust zich naast enkele andere aandachtsgebieden op het toezicht op de Wvbp.

2.4 Ontwikkelingen

Tot slot, in zijn toezicht op en handhaving van de Wvbp houdt het Commissariaat ontwikkelingen binnen de boekenbranche nauw in de gaten.

Minister Van Engelshoven informeerde naar aanleiding van de vorige evaluatie de Tweede Kamer over het verslag over de jaren 2013–2018 over de doeltreffendheid en de effecten van de Wvbp in de praktijk. Daarbij sprak zij al over de snelgroeiende digitalisering van de boekenmarkt:

“Digitalisering is een onomkeerbare ontwikkeling. Alle maatschappelijke sectoren worden hierdoor beïnvloed. Ook de Nederlandse boekenmarkt verandert in toenemende mate en fundamenteel als gevolg van digitalisering. Deze verandering zal gestaag doorgaan. Het e-commercekanaal voor de boekverkoop is volwassen geworden en de reguliere boekhandel hanteert veelal een cross-channel strategie die off- en online verkoop en service integreert.”⁵

Met betrekking tot de Wvbp zei minister Van Engelshoven nog het volgende:

“Met name de groei van het e-commercekanaal is een ontwikkeling die in relatie tot de doelstellingen van de Wvbp vraagt om een grondige monitoring.”⁶

Het Commissariaat houdt deze ontwikkeling nauw in de gaten. Uit een recente analyse van de afdeling Toezicht van het Commissariaat is gebleken dat steeds meer (kleine) boekverkopers de markt betreden via platforms zoals Amazon en Bol.com en via die platforms boeken verkopen aan het publiek. Het toezichtveld van het Commissariaat is daarmee vergroot. Ook voor de verkopers die via deze platforms boeken verkopen, gelden immers de regels uit de Wvbp.

Mede in verband met deze ontwikkelingen zoekt het Commissariaat voortdurend naar methodes om meer datagedreven toezicht te kunnen houden en om zich te kunnen aanpassen aan de huidige tijd van digitalisering. Datagedreven toezicht biedt immers een kans om inzichten in de boekenbranche te vergroten. In 2023 is er daarom een pilot gedraaid met een tool voor het detecteren van mogelijke overtredingen van de Wvbp op online platforms. Deze tool vergelijkt prijzen die geregistreerd staan bij het Commissariaat met de prijzen waarvoor boeken op online platformen worden aangeboden. Het Commissariaat overweegt nog verder of en op welke manier het deze tool daadwerkelijk kan inzetten in zijn toezichtpraktijk en op welke manier hij meer datagedreven toezicht vorm kan geven.

⁵ [Kamerstukken II 2019/20, 32 300, nr. 15, p. 5.](#)

⁶ [Kamerstukken II 2019/20, 32 300, nr. 15, p. 6.](#)

3 Formele procedures

De uitvoeringspraktijk van het Commissariaat ten aanzien van de Wvbp kenmerkt zich niet door een veelheid aan formele procedures. Het Commissariaat hanteert als uitgangspunt dat overtredingen van de Wvbp zo snel en zo effectief mogelijk moeten worden beëindigd. Dit om schade voor de door de wet beschermde belangen te voorkomen of tot een minimum te beperken. Om dit te bereiken, maakt het Commissariaat meer gebruik van handhaving via de informele weg (via informele handhavinginstrumenten of met behulp van toezichtinstrumenten).

Vaak geeft het Commissariaat daarmee boekverkopers, uitgevers of importeurs de mogelijkheid om overtredingen zelf te beëindigen. Hierover is meer te lezen in het volgende hoofdstuk ('informele procedures'). In de evaluatieperiode nam het Commissariaat drie 'formele' besluiten met betrekking tot de Wvbp. Het legde twee bestuurlijke boetes op en nam een beslissing op een handhavingsverzoek. Hieronder volgt een korte uiteenzetting van deze besluiten.

3.1 Handhavingsverzoek

Het Commissariaat wees op 5 maart 2020 het verzoek af van 'boekverkoper 1' om handhavend op te treden tegen 'boekverkoper 2' wegens overtreding van artikel 6, lid 1, van de Wet op de vaste boekenprijs.⁷ Het Commissariaat vond dat de ongeoorloofde korting op een zeer beperkt aantal boeken geen significante concurrentievervalsing tussen boekverkopers heeft veroorzaakt, waardoor het opleggen van een bestuurlijke boete niet proportioneel zou zijn. Daarnaast toonde onderzoek aan dat de actie van korte duur was en weinig publiciteit heeft gekregen. Bovendien heeft 'boekverkoper 2' eerder geen waarschuwing of boete ontvangen voor overtreding van de Wvbp. Het Commissariaat gaf wel een waarschuwing voor de vastgestelde overtreding.

3.2 Sanctiebeschikking I

Het Commissariaat voerde onderzoek uit naar een promotieactie van een boekverkoper vanwege een mogelijke overtreding

van de Wvbp. Dit onderzoek bracht het volgende aan het licht: van 20 juni 2020 tot en met 30 juli 2020 hield de boekverkoper een actie waarbij klanten die onder andere papieren boeken kochten via de website van de boekverkoper, een gratis ki meditatie MP3 ter waarde van € 9,95 ontvingen. Volgens het Commissariaat had de boekverkoper hiermee artikel 6, lid 1, eerste volzin, van de Wvbp overtreden, aangezien dit artikel verbiedt om bij de verkoop van boeken met een vaste prijs gratis extra voordelen te verstrekken. Naar aanleiding van de toelichting die de boekverkoper gaf op de hoorzitting heeft het Commissariaat het oorspronkelijke boetebedrag van € 15.000,- verlaagd naar € 1.500,-.⁸ Het Commissariaat vond deze boete, gezien de ernst van de overtreding, passend en evenredig.

3.3 Sanctiebeschikking II

Het Commissariaat onderzocht een promotieactie op de website van een boekverkoper. Van 13 januari 2020 tot en met 7 februari 2020 hield de boekverkoper een actie waarbij klanten die boeken bestelden via de website kans maakten op een tegoed van € 250,-. Dit voordeel werd ook verstrekt bij de verkoop van boeken met een vaste prijs, wat alleen is toegestaan als er een regeling voor is getroffen in het Besluit vaste boekenprijs (hierna: Bvbp). In deze situatie boden de Wvbp en het Bvbp echter niet de mogelijkheid om een dergelijk voordeel bij de verkoop van boeken te verstrekken. Daarom paste deze actie van de boekverkoper niet binnen het gesloten stelsel van de Wvbp. Door dit voordeel bij de aankoop van deze boeken te verstrekken, had de boekverkoper de vaste prijs niet toegepast en daarmee gehandeld in strijd met artikel 6, lid 1, eerste volzin, van de Wvbp, dat verkopers verplicht de vaste prijs toe te passen bij de verkoop van boeken aan eindafnemers. Als gevolg hiervan legde het Commissariaat op 17 augustus 2021 een boete van € 7.500,- op aan de boekverkoper voor deze overtreding van de Wvbp.⁹

Een schematisch overzicht van alle formele procedures in de evaluatieperiode staat in [Bijlage 1](#).

⁷ [Handhavingsverzoek Verkoop van boeken beneden de vaste boekenprijs – Commissariaat voor de Media](#)

⁸ [Sanctiebeschikking N.E.X.T. company B.V. – Commissariaat voor de Media](#)

⁹ [Sanctiebeschikking STS B.V. – Commissariaat voor de Media](#)

4 Informele procedures

Het Commissariaat heeft tijdens de evaluatieperiode verschillende meldingen en signalen ontvangen met betrekking tot de Wvbp. Per jaar gaat het om tientallen signalen. Het Commissariaat hanteert het prioriteringsbeleid om te bepalen welke meldingen of signalen aanleiding vormen voor het uitvoeren van een toezichtonderzoek. Wanneer er onderzoek wordt gedaan naar een vermeende overtreding en uit dit onderzoek volgt dat er sprake is van een overtreding van de Wvbp, kijkt het Commissariaat welk handhavingsmiddel het meest passend is om de overtreding te beëindigen of herhaling te voorkomen. In beginsel tracht het Commissariaat informele handavingsinstrumenten in te zetten om voortdurende overtredingen snel te beëindigen. Wanneer de overtreding om de inzet van formele handavingsinstrumenten vraagt, weegt het Commissariaat dit zorgvuldig af.

In de evaluatieperiode heeft het Commissariaat verschillende informele handavingsinstrumenten en toezichtinstrumenten ingezet. Anders dan bij het opleggen van een bestuurlijke boete volgt er geen publicatiebesluit waaruit blijkt dat een informeel handavingsinstrument of toezichtinstrument is ingezet.

4.1 Telefonisch contact, e-mail of gesprek

In gevallen dat het Commissariaat meldingen ontving van relatief kleine afwijkingen van de vaste prijs bij boekverkopers, nam hij telefonisch contact op met die verkoper of werd er een e-mail of brief gestuurd om te vragen naar een verklaring voor die afwijking. Als hierna werd geconstateerd dat de afwijking niet te rechtvaardigen was, moest de overtreder de prijs zo snel mogelijk aanpassen naar de vaste prijs. Op die manier kon een overtreding snel worden beëindigd en verdere schade worden voorkomen.

Als meldingen op de website van de vaste boekenprijs niet in overeenstemming waren met de Wvbp, besloot het Commissariaat in verschillende gevallen om door middel van een informeel gesprek de betreffende persoon of uitgever te wijzen op de verplichtingen uit de Wvbp. Hierna werd de registratie veelal correct verricht.

Tot slot, als de prijzen van meerdere boeken structureel niet werden gemeld bij het Commissariaat, besloot het

Commissariaat in meerdere gevallen om hierover in gesprek te gaan met de betreffende persoon of uitgever. Zij moesten hier zo snel mogelijk toe overgaan.

4.2 Waarschuwingen

In de evaluatieperiode zijn daarnaast enkele waarschuwingen gegeven. In totaal gaf het Commissariaat 7 waarschuwingen. Hieronder volgt kort een overzicht van waar die waarschuwingen betrekking op hadden.

1. In 2023 gaf het Commissariaat een waarschuwing aan een boekverkoper voor het toepassen van 'studentenkorting' op titels die niet konden worden aangemerkt als boeken die behoorden tot de voorgeschreven literatuur die gekocht werden door studenten die stonden ingeschreven aan een instelling die valt onder de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Hierdoor werden de titels onder de vaste prijs verkocht en werd artikel 6, lid 1, van de Wvbp overtreden.
2. In 2021 gaf het Commissariaat een waarschuwing aan een boekverkoper voor het verkopen van 368 exemplaren van een enkele titel onder de vaste boekenprijs. Hiermee had de boekverkoper artikel 6, lid 1, van de Wvbp overtreden.
3. In 2021 gaf het Commissariaat een waarschuwing aan een uitgever voor het niet melden van de vaste prijs van twee titels en het niet melden van een combinatieprijs voor deze twee titels tezamen. Hiermee had de boekverkoper artikel 4, lid 1, van de Wvbp overtreden.
4. In 2021 gaf het Commissariaat een uitgever een waarschuwing voor het niet tijdig melden van twee nieuwe titels. Hiermee had de uitgever artikel 4, lid 1, van de Wvbp overtreden.
5. In 2020 gaf het Commissariaat een waarschuwing aan een boekverkoper voor het geven van een vaste kassakorting op 21 exemplaren van verschillende titels met een vaste boekenprijs. Die korting werd voor een periode van 2 dagen gegeven. Dit leidde tot een overtreding van artikel 6, lid 1, van de Wvbp.
6. In 2020 gaf het Commissariaat een waarschuwing aan een boekverkoper voor het geven van kassakorting op 212 exemplaren van verschillende titels met een vaste boekenprijs. Dit vormde een overtreding van artikel 6, lid 1, van de Wvbp.
7. In 2019 gaf het Commissariaat een waarschuwing aan een boekverkoper voor het verkopen van een titel onder

de vaste boekenprijs en voor het verkopen van onbeschadigde boeken als zijnde 'licht beschadigd' met 40% korting. Dit leidde tot een overtreding van artikel 6, lid 1, van de Wvbp.

4.3 Normoverdragende gesprekken

Tot slot, het Commissariaat voerde in de evaluatieperiode 3 normoverdragende gesprekken met drie verschillende

partijen over overtreding van de Wvbp. In 2021 is met een uitgever een normoverdragend gesprek gevoerd over het niet melden van een vaste prijs voor meerdere titels. In 2023 zijn er twee normoverdragende gesprekken gevoerd met twee boekverkopers over het geven van ongeoorloofde korting op verschillende titels met een vaste prijs.

Een schematisch overzicht van alle informele procedures staat in [Bijlage 1](#).

5 Melden boekenprijzen bij het Commissariaat

Op grond van de Wvbp zijn uitgevers gehouden om boeken (in de zin van de Wvbp) te melden voor een vaste prijs, bij het Commissariaat. Naast de vaste prijs dienen uitgevers ook bijzondere prijzen door te geven aan het Commissariaat. Bijzondere prijzen zijn bijvoorbeeld actieprijzen, combinatieprijzen, boekenclubprijzen, serieprijzen en ledenprijzen. Het Commissariaat publiceert deze prijzen en prijswijzigingen van een vaste prijs op zijn website in een register met zoekfunctie. De website is www.devasteboekenprijs.nl. Verder stuurt het Commissariaat wekelijks – voor iedereen die zich hiervoor aanmeldt – een overzicht van alle prijswijzigingen en bijzondere prijzen, die in de voorgaande week zijn gemeld. Deze informatie is ook beschikbaar in CSV-formaat, zodat verkopers de gegevens automatisch kunnen verwerken in hun administratie.

In [Bijlage 2](#) is een overzicht opgenomen met enkele aantallen rondom het aantal meldingen en registraties op de website vaste boekenprijzen.

5.1 Nieuwe website

Het Commissariaat introduceerde met ingang van 3 maart 2023 een vernieuwde versie van de website vaste boekenprijs (hierna: de website). De website is gewijzigd en vernieuwd om deze toegankelijker en gebruiksvriendelijker te maken. Zo bevat de website een uitgebreidere en vernieuwde pagina met ‘veelgestelde vragen’ waar gebruikers eenvoudig oplossingen voor hun vragen en/of problemen kunnen vinden. Ook staan er op de website verscheidene handleidingen voor onder andere het melden van boekenprijzen. Bij het inrichten van de nieuwe website is er vanuit het Commissariaat een vragenlijst gestuurd aan tien uitgeverijen. Die vragen waren erop gericht om informatie op te halen over hoe die uitgeverijen de website zouden inrichten en welke verbeterpunten zij wilde meegeven.

Die verkregen informatie heeft het Commissariaat gebruikt bij de inrichting van de website.

Het Commissariaat signaleert dat de komst van de website zijn interne werkproces aanzienlijk vergemakkelijkt. Registraties worden nu automatisch verwerkt en vormgegeven, waar dit eerst per geval met de hand moest worden ingevoerd in het systeem van het Commissariaat. Ook verloopt het registreren van uitgeverijen en het melden van prijzen nu bijna geheel via de website en minder per post.

Door de komst van de nieuwe website is mede het proces voor het melden van boekenprijzen vereenvoudigd, zodat de extra regeldruk voor uitgevers is verminderd en de betrouwbaarheid en volledigheid van gegevens is verbeterd.¹⁰ Het melden van nieuwe uitgaven en nieuwe prijzen kan op drie manieren: (I.) via de website, (II.) via zogenaamde ONIX-berichten of (III.) via een formulier per e-mail of post. Om prijzen te melden, moet je je registreren bij het Commissariaat via een online registratieformulier dat beschikbaar is op de website. Na voltooiing van de registratie ontvang je een gebruikersnaam en een wachtwoord waarmee je prijzen op de website kunt melden.

Door de nieuwe website is ook de manier waarop iemand inlogt veranderd. Het systeem is voortaan te gebruiken op een smartphone en tablet. Ook kunnen geregistreerden zelf accounts toevoegen en verwijderen en gemakkelijk wachtwoorden resetten. Verder is het inloggen extra veilig door de meervoudige authenticatie. Bovendien kan één account voor meerdere organisaties worden gehanteerd.

Tot slot wordt door het gehanteerde ticketsysteem (verbonden aan de website) gescheiden welke aanvragen of signalen van het publiek juridisch zijn en welke systematisch. Dit heeft tevens het interne werkproces efficiënter gemaakt.

¹⁰ Zie ook [Inspectierapport WCAG2.1 devasteboekenprijs.nl \(cvdm.nl\)](#)

6 Uitleg en voorlichting

Het Commissariaat houdt toezicht op de Wvbp en kan handhavend optreden bij overtredingen. Het toezicht houdt het Commissariaat in principe achteraf en daarbij bedient hij zich van het prioriteringsbeleid. Maar, het Commissariaat heeft de ambitie om ook vooruit te blikken en te kijken naar welke trends en ontwikkelingen er spelen binnen de boekenbranche, welke mogelijke onduidelijkheden er bestaan over de Wvbp en hoe het Commissariaat hierop kan inspelen. Het Commissariaat wil daarbij zoveel mogelijk overtredingen van de Wvbp voorkomen en doet dit onder meer door het geven van uitleg aan vragenstellers, door heldere informatievoorziening en door in gesprek te gaan met stakeholders binnen de boekenbranche.

6.1 Informatie op websites Commissariaat

Het Commissariaat maakt alle besluiten en bestuurlijk rechtsoordelen openbaar door ze op zijn website (cvdm.nl) te publiceren. Op deze manier biedt het Commissariaat duidelijkheid aan uitgevers en verkopers van boeken en muziekuitgaven over de interpretatie van de Wvbp en het Bvbp. Dit geeft tevens inzicht in hoe het Commissariaat zijn wettelijke bevoegdheden gebruikt bij de handhaving van de Wvbp.

Daarnaast worden op de website vaste boekenprijs (devasteboekenprijs.nl) van het Commissariaat 'veelgestelde vragen' over de vaste boekenprijs beantwoord en wordt verwezen naar de Wvbp en de Beleidsregels bestuurlijke boetes vaste boekenprijs 2019. Een onderdeel van de 'veelgestelde vragen' betreft een aantal handleidingen die gebruikers van de website uitleggen hoe bijvoorbeeld prijswijzigingen of actieprijzen moeten worden doorgegeven.

6.2 Telefonisch spreekuur & publieksvragen via e-mail

Iedere maandag tot en met vrijdag houdt het Commissariaat telefonisch spreekuur voor vragen over de vaste boekenprijs. Tijdens dit spreekuur kunnen uitgevers en verkopers hun vragen over de vaste boekenprijs voorleggen aan medewerkers van het Commissariaat. Vanzelfsprekend kan daarbij alleen informatie worden verstrekt en kunnen geen bindende oordelen over de uitleg van de Wvbp worden gegeven. Naast de telefonische spreekuren, is het Commissariaat ook per e-mail bereikbaar voor vragen uit de branche. De branche weet het Commissariaat via de e-mail goed te vinden. Zo werden er in 2023 meer dan 3.000 vragen gesteld aan het Commissariaat. Ongeveer 300 van die vragen waren juridisch van aard en de overige vragen gingen over de technische aspecten van het melden van prijzen of het registreren van uitgevers. Een oorzaak van het hoge aantal aan technische vragen, ondanks de nieuwe website, is dat voor de livegang van die nieuwe website gebruikers hun account mogelijk moesten activeren. Gebruikers die dit niet hadden gedaan, hadden na de livegang geen toegang meer. Veel vragen uit 2023 zagen daarom op inlogproblemen. Die inlogproblemen zijn toen opgelost.

Het Commissariaat verwacht dat het aantal vragen gaat afnemen doordat de informatievoorziening op de nieuwe website uitgebreider is en het eenvoudiger is om een account aan te maken en prijzen te melden. Dit blijkt ook uit de cijfers uit 2024. In 2024 behandelde het Commissariaat 1.218 vragen, waarvan er 199 juridisch waren.

7 De muziekuitgaven

De Wvbp en de evaluatie gaat naast boeken mede over muziekuitgaven. In dit document zijn de muziekuitgaven echter niet veel genoemd. Dit komt omdat in de periode 2019–2023 er geen toezicht- en handhavingsprocedures met betrekking tot de vaste prijs van muziekuitgaven hebben plaatsgevonden. Er worden jaarlijks meerdere prijzen van muziekuitgaven bij het

Commissariaat geregistreerd, maar het Commissariaat heeft geen meldingen of signalen ontvangen over mogelijke overtredingen van de Wvbp bij de verkoop van muziekuitgaven. Daarnaast ontving het Commissariaat in de evaluatieperiode geen vragen over de toepassing van de Wvbp en het Bvbp ten aanzien van muziekuitgaven.

8 Samenvattende conclusie

Voor de evaluaties van OCW verrichtte het Commissariaat steeds een zelfevaluatie van zijn toezicht op en zijn handhaving van de Wvbp. Een onderdeel van die zelfevaluatie betreft dit document. Hiermee laat het Commissariaat zien welke werkzaamheden hij in de periode 2019-2023 verrichtte en hoe hij zijn taak uitvoerde met betrekking tot de Wvbp. Samenvattend geeft dit document het volgende weer:

- Met betrekking tot het toezicht op en de handhaving van de Wvbp bedient het Commissariaat zich van zijn prioriteringsbeleid. Hierbij richtte het Commissariaat zijn toezicht op en handhaving van de Wvbp in de periode van 2019-2023 voornamelijk in op basis van meldingen en signalen van betrokkenen uit de boekenbranche. Aan de hand van het prioriteringsbeleid kiest het Commissariaat welke meldingen en signalen hij oppakt en behandelt.
- Naast het prioriteringsbeleid past het Commissariaat toezicht op maat toe. Bij elke situatie kiest het Commissariaat uit zijn diverse toezicht- en handhavingsinstrumenten het meest geschikte instrument om naleving van de Wvbp te bevorderen. Het Commissariaat hanteert hierbij als uitgangspunt dat overtredingen van de Wvbp zo snel en zo effectief mogelijk moeten worden beëindigd. Om dit te bereiken, maakt het Commissariaat meer gebruik van handhaving via de informele weg. Vaak geeft het Commissariaat daarmee boekverkopers, uitgevers of importeurs de mogelijkheid om overtredingen zelf te beëindigen.
- Het uiteindelijke doel van het Commissariaat is niet de inzet van handhavingsinstrumenten, maar dat uitgevers, importeurs en verkopers van boeken en muziekuitgaven de normen van de Wvbp volledig eigen maken. Hiertoe geeft het Commissariaat veel uitleg over de wet.
- De uitvoeringspraktijk van het Commissariaat ten aanzien van de Wvbp kenmerkt zich niet door een veelheid aan formele procedures. In de evaluatieperiode nam het Commissariaat drie 'formele' besluiten met betrekking tot de Wvbp. Het legde twee bestuurlijke boetes op en nam een beslissing op een handhavingsverzoek.
- In de evaluatieperiode zijn met betrekking tot de informele handhavingsinstrumenten 7 waarschuwingen gegeven en zijn er 3 normoverdragende gesprekken gevoerd over de naleving van de Wvbp.
- Het Commissariaat introduceerde met ingang van 3 maart 2023 een vernieuwde versie van de website vaste boekenprijs. De website is gewijzigd en vernieuwd om deze toegankelijker en gebruiksvriendelijker te maken. Het Commissariaat signaleert dat de komst van de website zijn interne werkproces aanzienlijk vergemakkelijkt. Ook het proces voor het melden van boekenprijzen is vereenvoudigd, zodat de extra regeldruk voor uitgevers is verminderd en de betrouwbaarheid en volledigheid van gegevens is verbeterd.
- Het Commissariaat wil zoveel mogelijk overtredingen van de Wvbp voorkomen en doet dit onder meer door het geven van uitleg aan vragenstellers, door heldere informatievoorziening en door in gesprek te gaan met stakeholders binnen de boekenbranche. Iedere maandag tot en met vrijdag houdt het Commissariaat bovendien telefonisch spreekuur voor vragen over de vaste boekenprijs. De branche weet het Commissariaat ook via de e-mail goed te vinden.
- De Wvbp en de evaluatie gaat naast boeken mede over muziekuitgaven. In dit document zijn de muziekuitgaven echter niet veel genoemd. Dit komt omdat in de periode 2019-2023 er geen toezicht- en handhavingprocedures met betrekking tot de vaste prijs van muziekuitgaven hebben plaatsgevonden. Er zijn ook geen signalen of meldingen ontvangen over mogelijke overtredingen van de Wvbp bij verkoop van muziekuitgaven.

Bijlage 1

Formele en informele procedures rondom de Wvbp

Betreft	2019	2020	2021	2022	2023
Rechtsoordeel					
Last onder dwangsom					
Waarschuwing	1	2	3		1
(Norm)informerend gesprek			1		2
Boete			2		
Beslissing op bezwaar					
Woo-verzoek					
Afwijzing handhavingsverzoek		1			
Intrekking handhavingsverzoek		1	3		
Uitspraak in beroep					
Hoger beroep					

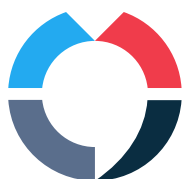
Bijlage 2

Webomgeving Vaste Prijzen boeken en muziekgaven

Betreft	2019-2023
Nieuwe prijsmeldingen	173.738
Actieprijsen	10.099
Combinatieprijsen	4.511
Prijsopheffingen	24.426
Abonnees berichtenservice	411*

*In december 2023 waren er 411 abonnees van de berichtenservice van het Commissariaat over de Wvbp, ook wel de nieuwsbrief.

Commissariaat voor de Media

Commissariaat voor de Media

Hilversum, 25 februari 2025

Kenmerk: 958309/ 984909

Hoge Naarderweg 78

1217 AH Hilversum

Postbus 1426

1200 BK Hilversum

035 773 77 00

cvdm@cvdm.nl

www.cvdm.nl